

Position Paper overlast waterplanten, maart 2019

'Waterrecreatie vraagt om structurele oplossing overlast waterplanten!'

Grote delen van het Markermeer, IJmeer en de Randmeren raken in toenemende mate onbevaarbaar voor de watersport door overmatige groei van waterplanten. Deze plantengroei –vooral bestaande uit fonteinkruiden- vormt hele velden waar varen en zwemmen onmogelijk wordt. Het gaat om gebieden buiten de vaargeul, maar meestal binnen de recreatiebetonning. Overigens groeit ook de vaargeul dicht, maar deze wordt gemaaid door Rijkswaterstaat.

De watersportsector ondervindt grote hinder van de overmatige waterplantengroei. Daar waar watersporters juist buiten de vaargeul de sport beoefenen, raken boten verstrikt in de planten, raken koelsystemen verstopt en lopen schroeven vast. Er ontstaan onveilige situaties en schade aan de vaartuigen. Ook de reddingsmaatschappijen klagen over het moeizaam kunnen bereiken van drenkelingen en vaartuigen.

Jachthavens krijgen zeer veel klachten van hun klanten en geregeld wordt de vaste ligplaats opgezegd om naar een ander vaargebied te vertrekken. Het watersportbedrijfsleven lijdt hierdoor economische schade. Daarbij blijken ook passanten het begroeide gebied te mijden, waardoor aanliggende gemeenten veel derdebestedingen mislopen.

Door bovengenoemde ontwikkelingen wordt het imago van het IJsselmeergebied ernstig geschaad en kan het negatieve effect daarvan jarenlang na-ijlen.

Helder water en voedselrijke bodem stimuleert waterplantengroei

Als gevolg van het in ons land gevoerde waterbeleid ter verbetering van de waterkwaliteit is ons water helderder geworden. Hierdoor is het doorzicht van het water sterk toegenomen, hetgeen overigens zeer positief is voor de recreatiesector. Echter, het heldere water in combinatie met een voedselrijke bodem geeft de waterplantengroei alle ruimte. De waterrecreatiesector vreest dat bij niet-ingrijpen de plantengroei nog verder toeneemt, waardoor de totale bevaarbaarheid van het IJsselmeerbekken ernstig in gevaar komt of zelfs onmogelijk wordt gemaakt.

Overheidstaak voor maaien in openbaar gebied

Rijkswaterstaat is waterkwaliteitsbeheerder van alle rijkswateren en is verplicht de waterkwaliteit te beschermen en te verbeteren. Een goede waterkwaliteit is vervolgens basis voor goede natuurkwaliteit. Dit is vastgelegd in Europese en

Nederlandse wetten (Kaderrichtlijn Water, Habitat- en Vogelrichtlijn, Natuurbeschermingswet, Waterwet).

Rijkswaterstaat maait in het IJsselmeergebied bij overlast door waterplanten in de vaarroute voor de beroepsvaart. Buiten deze routes maait Rijkswaterstaat niet. De waterrecreatiesector is van mening dat het maaien van waterplanten in openbaar gebied een overheidstaak is. Net zoals dat geldt voor het onderhoud van bermen, paden, wegen door diensten als Gemeentelijke Instellingen, Provincies, Staatsbosbeheer, Hoogheemraadschappen, Waterschappen en Recreatieschappen wordt uitgevoerd.

Overlast beperken door tijdig maaien

Rijkswaterstaat heeft in 2013 aangegeven eigenaar te zijn van de waterplanten in de rijkswateren. De waterrecreatiesector is van mening dat Rijkswaterstaat als eigenaar van de waterplanten verantwoordelijk is voor de overlast die deze planten veroorzaken. Deze overlast kan Rijkswaterstaat voorkomen of beperken, onder andere door tijdig de waterplanten te maaien.

Minister persisteert in vaargeulbeleid

Een incident waarbij in 2015 twee reddingsboten op het Gooimeer buiten de vaargeul verstrikt raakten in de waterplanten en daardoor hun reddingswerkzaamheden niet konden uitvoeren, leidde tot Kamervragen gesteld aan de minister. Zij bleef bij het standpunt dat Rijkswaterstaat de vaargeul van de Rijksvaarwegen en de specifiek voor de recreatietoervaart aangewezen vaargeulen vrij van waterplanten houdt, voor zover deze hinder veroorzaken voor het scheepvaartverkeer. In overige gevallen ligt het initiatief voor het maaien van waterplanten bij derden.

Regiobod en Samenwerkingsovereenkomst

Naar aanleiding van de Kamervragen kreeg de minister opdracht om met de regio in gesprek te gaan. Onder leiding van Cees Loggen -gedeputeerde van Noord-Holland- kwam in 2018 een regiobod tot stand, waarin gemeenten en provincies, de waterrecreatiesector en het ministerie verschillende maatregelen voor het IJsselmeergebied benoemen voor de korte en lange termijn. Bij deze maatregelen - waaronder ook het maaien van waterplanten - is voor een groot deel óók de financiering door de regionale betrokken overheden toegezegd. Met het ministerie worden momenteel gesprekken gevoerd over wat hun bijdrage zal zijn bij de maatregelen op de midden en lange termijn. De afspraken worden vastgelegd in een binnenkort te ondertekenen Samenwerkingsovereenkomst.

Nieuwe stichting organiseert het maaien IJmeer en Markermeer naar analogie van de Randmeren

Ten tijde van de pilot 'Maaien waterplanten Randmeren' (2014-2016) waarbij een subsidie vanuit het ministerie werd verstrekt om in de regio Randmeren te komen tot een zelfredzaam en duurzaam samenwerkingsverband tussen publieke en private partijen te komen, hebben HISWA en het Watersportverbond de Stichting 'Maaien waterplanten Randmeren' opgericht, welke tot op de dag van vandaag het maaien op de Randmeren regelt. Volgens de voorwaarden van de destijds verstrekte subsidie dient deze stichting als voorbeeld voor andere regio's waar organisatie voor het maaien van waterplanten nodig is. Op 6 maart 2019 vindt de oprichtingshandeling

plaats van de nieuwe stichting 'Maaien waterplanten IJmeer Markermeer. Net als bij de stichting in de Randmeren spannen zeven vertegenwoordigers van commerciële en verenigingshavens zich in om het maaien van waterplanten op het IJmeer en Markermeer gaan organiseren.

Meer informatie bij: HISWA Vereniging, Gerdina Krijger, g.krijger@hiswa.nl.
06-51156931

***